

ЗВІТ
директора Краєзнавчого музею міста Горішні Плавні
про діяльність закладу за 2024 рік

1. Інформація про заклад

Краєзнавчий музей міста Горішні Плавні (далі – музей) створений відповідно до рішення десятої сесії Комсомольської міської ради третього скликання від 15.04.1999 «Про створення Комсомольського історико-краєзнавчого музею». Музей перебуває у власності територіальної громади в особі Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області. Заклад діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням двадцять третьої сесії Горішньоплавнівської міської ради восьмого скликання від 19 липня 2022 року.

Музей, як культурно-освітній і науково-дослідний заклад, призначений для вивчення, збереження, експонування та використання пам'яток природи, матеріальної і духовної культури, залучення громадян до надбань національної та світової історико-культурної спадщини, пов'язаних з історією краю та м. Горішні Плавні.

Основними напрямками діяльності є культурно-освітня, науково-дослідна діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, пам'яткоохоронна робота.

На сьогоднішній день музей знаходиться у приміщенні Центру технічної експертизи ПрАТ «Полтавський ГЗК» (вул. Космонавтів, 4, 100 кв. м на умовах безоплатного користування). 17.12.2024 згідно з рішенням виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради № 385 від 17.12.2024 на баланс Краєзнавчого музею міста Горішні Плавні з балансу Відділу культури, спорту і туризму Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області було передано нежитлове приміщення загальною площею 962,8 кв. м, де розміщені експозиційні зали, офісні приміщення, фондосховище та виставковий залу (проспект Героїв Дніпра, 40) та відділ у с. Дмитрівці (вул. Спортивна, 52, 54,7 кв. м на умовах оренди у комунального закладу «Центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області»).

На 01.01.2025 у фондах музею зберігається 20 291 предмет основного фонду, що належить до Державної частини Музейного фонду України. Кількість предметів науково-допоміжного фонду складає 14 001.

1.1. Аналіз основних показників діяльності закладу за 2023-2024 роки

№/№	Показники	Одиниця виміру	Фактичний показник за 2023 рік	Фактичний показник за 2024 рік	Темп приросту/зменшення, %
1	Кількість проведених екскурсій	Один.	262	679	+ 159,2
2	Кількість відвідувачів музею	Осіб	6 947	9 604	+ 38,3

3	Кількість проведених заходів (виставок, конференцій, семінарів, засідань, майстер-класів, зустрічей та ін.)	Один.	30	27	- 10,0
4	Кількість предметів, що пройшли наукову інвентаризацію та надійшли до основного фонду	Один.	260	247	- 5,0
5	Кількість предметів, що пройшли наукову інвентаризацію та надійшли до науково-допоміжного фонду	Один.	526	280	- 46,8
6	Кількість предметів, що надійшли до музею протягом звітного періоду	Один.	2 761	941	- 66,0
7	Кількість предметів основного фонду, що експонувалися протягом звітного періоду	Один.	1 540	1 601	+ 4,0
8	Кількість наукових видань та публікацій	Один.	24	35	+ 45,8
9	Кількість наданих наукових консультацій	Один.	25	30	+ 20
10	Кількість предметів, що пройшли хімічну, механічну та консерваційну обробку	Один.	261	814	+ 211,9
11	Кількість днів на рік, відкритих для відвідування	дн.	259	262	+ 1,2
12	Кількість предметів, що поступили на тимчасове зберігання	Один.	1 668	503	- 69,8

Зменшення деяких показників діяльності закладу відбулось у зв'язку з російсько-українською війною та зменшенням кількості пошукових експедицій околицями міста.

1.2. Наукова, пошукова та експозиційна робота:

- проводилась розвідка території Єристівського ГЗК спеціалістами Дніпропільської археологічної експедиції ІА НАН України під керівництвом Ю.Ю. Башкатова;
- систематично проходила наукова інвентаризація предметів, що поступали до основного та науково-допоміжного фонду музею;
- жителі міста Горішні Плавні та околиць дарували музею предмети історичного характеру;
- велика кількість історичних предметів до фондів музею була передана міським головою Дмитром Биковим, в тому числі предмети часів Другої світової війни та експонати, що розкривають тему участі наших земляків в Олімпійських іграх;

- продовжувалося детальне вивчення теми «Археологія нашого краю» по визначенню, датуванню, опису предметів, виявлених в околицях міста, робота з археологічними колекціями О.Б. Супруненко, Ю.Ю. Башкатова, В. Шерстюка;
- продовжувалися роботи зі створення електронної бібліотеки та її каталогізації;
- формувався та систематизувався науковий архів музею;
- наукова бібліотека поповнилася цінними виданнями авторства Олександра Панченка, доктора права, приват-доцента Українського Вільного Університету, автора багатьох книг з краєзнавства та історії українського державотворення: «Полтавська діаспора», «Незбагненна Лохвиця» та ін.;
- отримали наукові видання від «Центру охорони та досліджень пам'яток археології Полтавської обласної ради»: наукові журнали «Археологічний літопис Лівобережної України», збірники наукових видань із циклу «Старожитності Лівобережного Подніпров'я», дослідницькі роботи із серії «Старожитності околиць Комсомольська» та ін.;
- поповнювався художній фонд музею (деякі автори, роботи яких експонувалися у виставковій залі, дарували музею картини зі свого творчого доробку);
- після смерті Володимира Михайловича Яковлева (м. Кременчук) отримано комплекс особистих речей та творчих робіт (картин, ескізів, замальовок та ін.);
- працювали у Центральному державному історичному архіві України в м. Києві. На меті було опрацювання архівних джерел, щодо приналежності надгробку 1789 р. із с. Сокілка та деяких аспектів побуту мешканців містечка Келеберди у 30-х рр. XVIII ст.;
- відкрили другу частину експозиції «Російсько-українська війна», що продовжує розкривати трагічні події війни з Росією, але увага акцентується саме на подіях під час широкомасштабного вторгнення. Це терор мирного населення, спротив територіальній обороні країни, в тому числі і в Горішніх Плавнях, допомога союзників;
- презентовано 12 видання краєзнавчого альманаху «Свічадо Придніпров'я», що складається із 6 розділів: археологічні нотатки, палеонтологічні нариси, історія рідного краю, культурний простір, учнівське краєзнавство та літературна сторінка. У випуску представлено більше 30 краєзнавчих публікацій авторів із різних куточків країни. Почесним гостем заходу став директор Полтавського краєзнавчого музею і. В. Кричевського Олександр Супруненко;
- з нагоди Всесвітнього дня історика було відкрито лекторій під назвою «Таємниці родоводів». Першу лекцію («Ad fontes» – до джерел) присвятили джерелам, що містять генеалогічну інформацію;
- представили друковані видання Краєзнавчого музею м. Горішні Плавні на стенді «Видання музеїв України» в рамках XII Літературного фестивалю «Книжковий Арсенал» (м. Київ);
- побували у м. Кобеляки на презентації краєзнавчої розвідки «Відлуння. Життєві дороги Павла Загребельного на рідній Кобелячині»;

- розробили тематико-експозиційні плани, підготували та презентували нову постійно діючу експозицію «Війни, що змінили світ», що розповідає про світові війни у ХХ ст. та участь у них українців, зокрема й наших земляків.

1.3. Науково-фондова робота

За цим напрямком проводився ряд заходів зі збереження фондowych колекцій музею:

- забезпечувався температуро-вологісний режим у фондосховищі;
- відбувалося поповнення основного та науково-допоміжного фонду новими предметами;
- велася фондово-облікова документація (у паперовому та електронному вигляді);
- регулярно проводився огляд, провітрювання, виморожування та хімічна обробка предметів, які потребували втручання;
- проводилося часткове звірення предметів і матеріалів науково-допоміжного фонду з фондово-обліковою документацією;
- отримали чергову гуманітарну допомогу для належного забезпечення функціонування музейних фондів у вигляді пакувальних матеріалів, абсорбентів, пластикових та металевих боксів для зберігання експонатів, обладнання для стабільної роботи під час можливих відключень світла – павербанки, ліхтарі, зовнішні накопичувачі інформації та матеріали від Stephan Dompke, Ukraine Art Aid Center/Центру допомоги мистецтву України (Міністерство культури Німеччини). Частина допомоги передали Історико-краєзнавчому музею «Історія Градизька від заплав Дніпра до Кременчуцького водосховища» (смт Градизьк) та до Солошинського відділу Краєзнавчого музею м. Горішні Плавні (с. Солошине);
- почалася інвентаризація музейних предметів та організація обліку у Солошинському відділі.

1.4. Культурно-масова робота:

- систематично проводилися екскурсії для відвідувачів, у тому числі для груп з особливими потребами;
- відбулося відкриття збірної виставки митців «Іриси: літо серед зими»;
- демонструвалася виставка 3D-принтів, створених студентами та викладачами Університету Марії Кюрі-Склодовської у Любліні (Польща) під назвою «Цифрове мистецтво»;
- працювала виставка вишитих картин Кременчуцького митця Володимира Кулаженка, де було представлено 40 робіт майстра та 4 вишиті сорочки у техніці хресту без вузлів;
- презентована виставка «Картина в інтер'єрі сільського житла», де було представлено 22 експонати з фондів Дмитрівського відділу музею. Це живописні та вишиті картини, репродукції ікон та відомих картин (Дмитрівський відділ);
- представлено виставку в'язаної іграшки (38 робіт) майстрині-рукодільниці із с. Дмитрівки Людмили Кісіль під назвою «Чудо своїми руками» (Дмитрівський відділ);

- відбулося відкриття виставки картин «Мета-емоції» Кристини Сіренко (м. Полтава). Ключові фігури, що були представлені на полотнах – це бродячі собаки, які є особистою фобією художниці;
- презентували виставку «Дукачі і прикраси: Схід» – зібрання старовинних прикрас Східної України з колекції дослідника, історика Віктора Векленка (м. Дніпро). Було представлено близько 400 найрізноманітніших дукачів, підвісок, намист і медальйонів, що датуються XVIII-XX ст., а також старовинні світлини з Харківської, Сумської, Донецької і Луганської областей;
- працювала виставка творчих робіт кременчуцької художниці Оксани Бондаренко – «Декоративні яйця», де було представлено шість декоративних панно з виробами, виконаними в техніках: ліплення з гіпсу, декупаж, розпис та живопис (Дмитрівський відділ);
- до Дня Героїв стартував «Маршрут пам'яті», розроблений співробітниками міського музею, до якого долучилися учні загальноосвітніх шкіл. Він включив в себе відвідування пам'ятників, меморіалів та місць Горішньоплавнівської міської територіальної громади, де увічнюється пам'ять загиблих захисників та вшановуються заслуги діючих військовослужбовців;
- відкрили виставку картин з близько 60 роботами художниці Юлії Ульянової «Повернення» (м. Кременчук);
- працювала експрес-виставка «Кондратюк – Шаргей: відродження імені» (спільний міжмузейний проєкт з Полтавським музеєм авіації та космонавтики до 127 річниці з Дня народження Юрія Кондратюка);
- стали співорганізатором виставки робіт у стилі плакатного мистецтва «Щоденник війни» Сергія Брильова (м. Кременчук) у м. Лельм, Кьонігслюттер-Ам-Ельм, Нижня Саксонія, Німеччина;
- до 100-річного ювілею видатного земляка, письменника, генія української прози, Героя України Павла Загребельного спільно з Центральною бібліотечною системою м. Горішні Плавні розробили цикл заходів у рамках яких: відкрили виставку меморіальних речей та книг Павла Загребельного «Але живі борються!»; презентували роботу нового відділу міського музею у с. Солошине; провели захід «З історії Солошиного» – зустріч з краєзнавицею, музейницею, бібліотекаркою, істориком Вірою Свириденко та презентували брошуру «Письменник Божою милістю» (виданою музеєм та бібліотекою);
- у співпраці з Історико-краєзнавчим музеєм «Історія Градизька від заплав Дніпра до Кременчуцького водосховища» презентовано фотопроєкт «Законсервована історія» – фотографії палеонтологічних знахідок з дна Кременчуцького водосховища та району гори Пивиха. У рамках заходу представлено та введено в науковий обіг друкований каталог фотографій з визначеннями;
- реалізували міжмузейний проєкт з Полтавським краєзнавчим музеєм ім. В. Кричевського «Український оберіг», завдання якого – познайомити відвідувачів із різноманітним українською культурою Полтавщини. У рамках проєкту до перегляду пропонувалися рушники із фондозбірки Дмитрівського відділу Краєзнавчого музею м. Горішні Плавні, а також онлайн демонстрація

зібрання вишитих рушників із колекції Полтавського краєзнавчого музею ім. Кричевського;

- до Дня села Дмитрівки експонувалася виставка української вишитої сорочки (Дмитрівський відділ);
- відкрито персональну виставку Євгенія Матюшенка «Життя чотириногих» (18 картин) та проведено майстер-клас для учнів художньої школи;
- працювала виставка скульптури майстра із с. Дмитрівки Вадима Іщенка «Жіночий настрій» (дерев'яна скульптура). Більшість робіт експонувалися вперше (Дмитрівський відділ);
- відкрито персональну виставку картин художниці Нігини Стогній «Синергія». Представлено 48 робіт у різних техніках: пастельному та олійному живописі, текстильній техніці, графіці;
- презентували спільний творчий проєкт Оксани Савченко «Краса в хустині нашій споконвічній» та Євгенії Каліберди «Малюю голкою»;
- відкрили виставку «Новорічний настрій», на якій експонуються новорічні прикраси на ялинку та святкові листівки другої половини ХХ ст. (Дмитрівський відділ).

1.5. Організаційна робота та інформаційна діяльність:

- представляли роботу Краєзнавчого музею міста Горішніх Плавнів під час війни та специфіку меморіалізації подій повсякдення музейними методами на прикладі новоствореної експозиції російсько-української війни на воркшопі «Повсякденна спадщина» у м. Люблін (Польща). Проєкт був організований зусиллями Університету Стірлінга (Шотландія), Норвезького інституту культурної спадщини та проходив на базі культурного центру «Брама Гродська» (Польща);
- взяли участь у науково-практичній конференції «Музеалізація російсько-української війни: виклики та перспективи», яка проходила у м. Києві;
- долучилися до апробації маршруту пам'яті у м. Полтаві «Героїв пам'ять жива», організований департаментом культури і туризму Полтавської ОВА та Полтавським краєзнавчим музеєм ім. В. Кричевського;
- відбулася науково-практична конференція «Пам'яткознавчий потенціал Горішньоплавнівської громади та його висвітлення у випуску «Зводу пам'яток історії та культури», з нагоди Міжнародного дня пам'яток і визначних місць;
- взяли участь у туристично-музейному форумі, який відбувся у м. Полтаві з нагоди Міжнародного дня музеїв, де представили музейну експозицію «Російсько-українська війна» (а саме: підготовку приміщення до ремонтних робіт, розробку дизайну, концепції, тематико-експозиційних планів майбутньої експозиції, отримання дозволів на експонування предметів, роботу над доступністю приміщення для маломобільних груп населення, урочисте відкриття музею тощо);
- підготовлено та опубліковано 109 інформаційних постів на сторінці Фейсбук;
- надано 80 інтерв'ю для ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК», радіо «Кварцит», газети «Хроніки тижня», «Телеекспрес».

1.6. Видавнича діяльність:

- 1) Зібрано, науково опрацьовано матеріали та підготовлено макет книги – «Краєзнавчий альманах: Свічадо Придніпров'я. 13 випуск». Це збірник краєзнавчих та наукових статей, де висвітлюються маловідомі сторінки давньої та сучасної історії, наукові дослідження краю, серед них: геологічні, палеонтологічні, археологічні, етнографічні роботи, як досвідчених вчених так і краєзнавців. Співробітники музею представили 12 статей.
- 2) Підготовлено до друку та видано у співпраці з Комунальним закладом «Централізована бібліотечна система Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» брошуру «Письменник Божою милістю» про життєвий шлях видатного письменника, земляка П. Загребельного.
- 3) Науково опрацьовано, підготовлено до друку макет та видано у співпраці з Історико-краєзнавчим музеєм «Історія Градизька від заплав Дніпра до Кременчуцького водосховища» каталог палеонтологічних знахідок з дна Кременчуцького водосховища.
- 4) Працювали над матеріалами до «Зводу пам'яток історії та культури. Полтавська область, Горішньоплавнівська ТГ» у співпраці з Полтавським краєзнавчим музеєм ім. В. Кричевського.

2. Стан фінансування та виконання програми закладу

Мета бюджетної програми: вивчення, збереження і використання матеріальної та духовної культури, залучення громадян до надбань національної і світової історико-культурної спадщини.

Програма	Затверджено на 2023 рік, тис. грн			Виконано за 2023 рік, тис. грн			% виконання		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Музеї і виставки	3 259,6	2 658,6	5 918,2	3 098,1	996,2	4 094,3	95,1	37,5	69,2

Програма	Затверджено на 2024 рік, тис. грн			Виконано за 2024 рік, тис. грн			% виконання		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Музеї і виставки	3 608,4	922,0	4 530,4	3 263,0	430,5	3 693,5	90,4	46,7	81,5

Всього із бюджету Горішньоплавнівської міської територіальної громади у 2023 році виділено 5 918,2 тис. грн, використано 4 094,3 тис. грн.

У 2024 році виділено 4 530,4 тис. грн, використано 3 693,5 тис. грн, у тому числі:

загальний фонд:

- на оплату праці співробітникам – 2 218 381,75 грн,
- на сплату податку ЄСВ 22%, нарахованого на з/плату – 494 627,05 грн;

- на придбання – 360 035,02 грн, у т. ч.: вогнегасник ВВК-5 з підставкою (в кількості 3 шт.) для музею війни; господарський інвентар: драбина, стійка для одягу, дерев'яні вішалки (30 шт.), сейфи металеві (для зберігання фондової зброї) Levmetal СЗ 124.4. ГМ (2 шт.); таблички «план евакуації» на люмінесцентному папері (2 шт.) для музею війни; товари для інтер'єру у виставковому залу, а саме: алюмінієві карнизи (2 шт.), штори із мікрорелюра (4 шт.), тюль молочний (2 шт.); книга «Альманах ХІІІ»; настільні лампи; пиросос; друк інформаційної продукції (портрети загиблих, афіші, плакати, запрошення на заходи, банери для експозицій, інформаційні стенди і т. д.) та інше;

- на оплату послуг - 56 679,00 грн, у т. ч.: охорона приміщення, абонплата за доступ до мережі Інтернет, послуги з перезарядки вогнегасників та поточного ремонту (відновлення) комп'ютерної локальної мережі;
спеціальний фонд (бюджет розвитку):

- придбання меблів: шафа для архівних документів (1 шт.); шафа інвентарна з шухлядами під картотеку та книги (1 шт.); шафа-роздягальня (1 шт.) для офісних приміщень; шафа-роздягальня (1 шт.) для екскурсантів; модульна тумба (1 шт.) для офісних приміщень; стіл-рецепція з надбудовою (1 шт.) для співробітника виставкової зали, стелаж для фондосховища (1 стелаж із 3-х секцій 2000*2000*350 см);

- придбання техніки: мережеве обладнання (сховище Synology (сервер+2 шт. жорсткі диски); 3D-сканер Einstar (1 шт.); ноутбук MSI Katana 17 B12UCRК (1 шт.) для роботи директора.

3. Аналіз заробітної плати та кількості штатних одиниць

У 2024 році введені нові штатні одиниці: 1 ставка старшого наукового співробітника (12 розряду, у зв'язку зі збільшенням площ музею) та 0,25 ставки наукового співробітника (11 розряду, для організації роботи відділу музею в с. Солошино). Станом на 01.01.2025 у закладі затверджено 13,25 штатних одиниць, усі фактично зайняті.

Середня заробітна плата у закладі за 2024 рік складала 12 270 грн, що на 21,4% більше, ніж за 2023 рік (за 2023 рік складала 10 111 грн).

4. Проблемні питання та пропозиції

1) З метою орієнтування відвідувачів виставкової зали музею, щодо місця знаходження, необхідно розмістити вивіску з написом назви закладу (зовні з вулиці) за адресою проспект Героїв Дніпра, 40. Прошу розглянути можливість виділення коштів для облаштування вивіски. Орієнтовна вартість - 20 000 грн.

2) Задля забезпечення питною водою екскурсантів, у приміщеннях за адресою проспект Героїв Дніпра, 40, необхідно придбати кулер, що буде встановлений біля першої рецепції експозиції «Російсько-українська війна». Планова вартість – 7 000 грн.

**Директор Красзнавчого музею
міста Горішні Плавні**

Марина БЕЗСМОЛЬНА